

IIA – Inštitut notranjih revizorjev

Svetovalni napotek 2120-1: Presojanje ustreznosti upravljanja tveganj

Temeljni standard v tej zvezi

2120 – Upravljanje tveganj

Notranja revizija mora ovrednotiti uspešnost postopkov upravljanja tveganj in prispevati k njihovemu izboljšanju.

Pojasnilo

Ugotavljanje, ali so postopki upravljanja tveganj uspešni, je sodba, ki izhaja iz ocene notranjih revizorjev, da:

- *organizacijski cilji podpirajo poslanstvo organizacije in so z njim usklajeni,*
- *so prepoznana in ocenjena pomembna tveganja,*
- *so izbrani ustrezni odzivi na tveganja, ki usklajujejo tveganja s pripravljenostjo organizacije za prevzemanje tveganj,*
- *so ustrezne informacije o tveganjih pravočasno zajete in sporočene organizaciji, tako da zaposleni, (poslo)vodstvo in organ nadzora lahko opravijo svoje naloge.*

Notranji revizor lahko zbira informacije v podporo tej oceni med izvajanjem več različnih poslov. Skupno proučevanje izidov takšnih poslov omogoča razumevanje postopkov upravljanja tveganj v organizaciji in njihove uspešnosti.

Postopke upravljanja tveganj spremlja poslovodstvo s svojim rednim delovanjem, ločenimi ocenami ali obojim.

1. Upravljanje tveganj je ključna naloga poslovodstva in organa nadzora. Za uresničitev poslovnih ciljev poslovodstvo zagotavlja, da so vzpostavljeni in da delujejo veljavni postopki upravljanja tveganj. Organi nadzora imajo nadzorno vlogo pri ugotavljanju, ali so vzpostavljeni primerni postopki upravljanja tveganj in ali so ti postopki ustrezni in uspešni. V tej vlogi lahko usmerjata notranjo revizijo, da jima pomaga s preiskovanjem, ocenjevanjem, poročanjem in/ali priporočanjem izboljšav glede ustreznosti in uspešnosti postopkov upravljanja tveganj.
2. Poslovodstvo in organ nadzora sta odgovorna za postopke upravljanja tveganj in kontroliranja v organizaciji. Vendar pa lahko notranji revizorji v svoji svetovalni vlogi pomagajo organizaciji pri prepoznavanju, ocenjevanju in izboljšanju metodologije upravljanja tveganj in kontrolah za reševanje teh tveganj.
3. Če organizacija nima formalnih postopkov za upravljanje tveganj, se vodja notranje revizije uradno pogovori s poslovodstvom in organom nadzora o njihovih obveznostih, da razumejo, upravljajo in spremljajo tveganja v organizaciji in da se morajo prepričati o tem, da v organizaciji delujejo postopki, pa čeprav neformalni, ki zagotavljajo primerno raven vpogleda v ključna tveganja in v njihovo upravljanje in spremljanje.
4. Vodja notranje revizije mora dobro razumeti, kaj poslovodstvo in organ nadzora pričakujeta od notranje revizije pri upravljanju tveganj organizacije. To razumevanje je nato opredeljeno v temeljnih listinah notranje revizije in organa nadzora. Naloge notranje revizije morajo biti usklajene med vsemi skupinami in posamezniki v okviru postopkov upravljanja tveganj organizacije. Vloga notranjega revizorja pri postopkih upravljanja tveganj organizacije se lahko sčasoma spreminja in lahko se zgodi, da:
 - nima nobene vloge,
 - vključuje revidiranje postopkov upravljanja tveganj kot del notranjerevizijskega načrta,
 - vključuje dejavno, nenehno podporo postopkom upravljanja tveganj, kot so udeležba v nadzornih odborih, spremljevalno delovanje in poročanje o stanju,
 - vključuje vodenje in usklajevanje postopkov upravljanja tveganj.
5. Navsezadnje je vloga poslovodstva in organa nadzora določiti vlogo notranjega revidiranja pri upravljanju tveganj. Njihovi pogledi na vlogo notranje revizije so navadno opredeljeni z dejavniki, kot so kultura organizacije, zmožnost notranjerevizijskega osebja in krajevne okoliščine ter navade v državi. Vsekakor pa prevzemanje poslovske odgovornosti za upravljanje tveganj in (s tem povezana) morebitna grožnja neodvisnosti notranje revizije zahtevata temeljito razpravo in odobritev organa nadzora.

IIA – Inštitut notranjih revizorjev

6. Postopki, ki jih uporabljajo različne organizacije za svoje upravljanje tveganj, se lahko pomembno razlikujejo. Glede na obseg in zapletenost poslovnega delovanja organizacije so postopki upravljanja tveganj lahko:
 - formalni ali neformalni,
 - kvantitativni ali subjektivni,
 - vgrajeni v poslovne enote ali centralizirani na ravni celotnega podjetja.
7. Organizacija oblikuje postopke na podlagi svoje kulture, sloga poslovanja in poslovnih ciljev. Uporaba izpeljanih finančnih instrumentov ali drugih zahtevnejših produktov kapitalskega trga bi na primer lahko zahtevala uporabo kvantitativnih orodij upravljanja tveganj v organizaciji. Manjše, manj sestavljene organizacije bi lahko uporabile neki neformalni odbor za tveganja, v katerem bi se pogovorili o profilu tveganja organizacije in sprožili občasno ukrepanje. Notranji revizor ugotovi, ali je izbrana metodologija dovolj celovita in ustrezna glede na vrsto dejavnosti organizacije.
8. Za oblikovanje mnenja o ustreznosti postopkov upravljanja tveganj morajo notranji revizorji pridobiti zadostne in ustrezne dokaze za ugotovitev, da so izpolnjeni ključni cilji upravljanja tveganj. Pri zbiranju takih dokazov lahko notranji revizor upošteva naslednje revizijske postopke:
 - raziskovanje in pregledovanje sedanjega poteka dogodkov, smeri razvoja, panožnih informacij, povezanih s poslovanjem organizacije, in drugih primernih virov informacij za prepoznavanje tveganj in izpostavljenosti, ki bi lahko vplivali na organizacijo, in s tem povezanih kontrolnih postopkov, uporabljenih pri obravnavanju, spremljanju in ponovni oceni takih tveganj;
 - pregledovanje usmeritev podjetja in zapisnikov organa nadzora, da ugotovi poslovne strategije organizacije, filozofijo in metodologijo upravljanja tveganja, pripravljenost prevzeti tveganje in sprejemanje tveganj;
 - pregledovanje prejšnjih poročil o ocenjevanju tveganj, ki so jih izdali poslovodstvo, notranji revizorji, zunanji revizorji, in morebitnih drugih virov;
 - razgovori z linijskim vodstvom in poslovodstvom za določitev ciljev poslovnih enot, s tem povezanimi tveganji, ublažitev tveganj vodstva in aktivnosti spremljanja kontrol;
 - sprejemanje informacij za neodvisno ocenjevanje uspešnosti ublažitve tveganj, spremljanje tveganj in obveščanje o njih ter s tem povezane aktivnosti kontroliranja;
 - presojanje primernosti poročevalnih linij za delovanje upravljanja tveganj;
 - pregledovanje ustreznosti in pravočasnosti poročanja o izidih upravljanja tveganj;
 - pregledovanje popolnosti poslovskega proučevanja tveganj in ukrepov, sprejetih za izboljševanje zadev, ugotovljenih pri postopkih upravljanja tveganj, in predlaganje izboljšav;
 - ugotavljanje uspešnosti poslovskega samoocenjevanja z opazovanjem, neposrednimi preizkusi kontrolnih in spremljevalnih postopkov, s preizkušanjem točnosti informacij, uporabljenih pri spremljanju tveganj, in drugih primernih metod;
 - pregledovanje s tveganji povezanih zadev, ki kažejo slabosti pri upravljanju tveganj, in če je primerno, razprava s poslovodstvom in organom nadzora. Če revizor meni, da je vodstvo sprejelo raven tveganja, ki ni skladna s strategijo in usmeritvami upravljanja tveganj v organizaciji, ali če obstajajo domneve, ki so nesprejemljive za organizacijo, se je treba sklicevati na Standard 2600 in ustrezen napotek za nadaljnje usmerjanje.

Objavljeno januarja 2009.
